

בש"פ 2838/23 - נתנאל מברט נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 2838/23

לפני: כבוד השופט ח' כבוב

העורר: נתנאל מברט

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערר לפי סעיף 53(א) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996, על החלטת בית המשפט המחוזי בבאר שבע (כבוד השופט נ' אבו טהה) במ"ת 29606-12-22 מיום 29.03.2023.

בשם העורר: עו"ד יצחק איצקוביץ'

בשם המשיבה: עו"ד סיגל בלום

החלטה

1. לפני ערר לפי סעיף 53(א) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים), על החלטת בית המשפט המחוזי בבאר שבע (כבוד השופט נ' אבו טהה) במ"ת 29606-12-22 מיום 29.03.2023. בגדרה, דחה בית המשפט המחוזי את בקשת העורר להפנותו לראיון קבלה בקהילה הטיפולית "רוח המדבר", והורה על מעצרו עד לתום ההליכים המשפטיים בעניינו.

תמצית עובדות כתב האישום והרקע לערר

עמוד 1

2. נגד העורר, הוגש כתב אישום המייחס לו עבירות של ייצור הכנה והפקה של סם מסוכן, לפי סעיף 6 לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג-1973 (להלן: הפקודה); החזקת סם מסוכן שלא לצריכה עצמית, לפי סעיף 7(א) ו-7(ג) לפקודה; ונטילת חשמל או מים או גז, לפי סעיף 400 לחוק העונשין, התשל"ז-1977.
3. על-פי המתואר בכתב האישום, במשך תקופה של כשלושה חודשים ועד ליום 04.12.2022, גידל העורר שתילים רבים של סם בדירה ששכר בעיר אשקלון (להלן: הדירה). לצורך תפעול מקום גידול הסם, והפעלת מכשירי החשמל, יצר העורר או מי מטעמו חיבור פיראטי של חשמל בדירה. ביום 04.12.2023, ובמסגרת פעילות יזומה של משטרת ישראל, הגיעו שוטרים לדירה, ובמהלך חיפושם נמצאו בארבעה חדרים בדירה 241 שתילי סם, במשקל כולל של 174.06 ק"ג נטו; וכן, ציוד רב ששימש לצורך גידול הסם, קיצוצו וייבושו. הנזק שנגרם לחברת החשמל כתוצאה ממעשי העורר נאמד בסך כולל של 22,848 ש"ח.
4. בד בבד עם הגשת כתב האישום, הגישה המשיבה בקשה לעצור את העורר עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו.
5. בעניין העורר הוגש תסקיר מעצר, ממנו עלה כי העורר החל לצרוך סמים מסוגים שונים בגיל 14, וכי בשנת 2019 השתלב בקהילה טיפולית "מלכישוע" בסיוע הוריו, למשך כעשרה חודשים. לאחר סיום הטיפול, נמנע העורר משימוש בסמים במשך כשנתיים, ובשנה האחרונה שב להשתמש בסמים מסוג קוקאין. העורר הביע בפני שירות המבחן רצון להשתלב שוב בקהילה טיפולית לצורך גמילה מסמים. שירות המבחן התרשם לחיוב מרצונו הכן של העורר לשנות את דפוסי התנהגותו וכן מרצונו לקבל טיפול; ואולם, מנגד התרשם כי ישנם גורמים רבים בעניינו של העורר המצביעים על קיומה של רמת סיכון להישנות עבירות. לבסוף, המליץ שירות המבחן על הפניית העורר לראיון קבלה לקהילה הטיפולית "רוח במדבר".
6. ביום 29.03.2023, דחה בית המשפט המחוזי את עתירת העורר להפנותו לצורך קבלת תסקיר משלים ולהפנותו לראיון קבלה לקהילה הטיפולית "רוח המדבר"; וקיבל את בקשת המשיבה להורות על מעצר העורר עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו. בית משפט קמא ציין, כי בהתאם למבחן הדו-שלבי שיש לערוך לפי הוראות סעיף 21(ב) לחוק המעצרים, הרי שיש לבחון תחילה האם באופן עקרוני ניתן לאיין את המסוכנות העולה מנאשם - ורק לאחר הגעה למסקנה חיובית, יש לעבור לבחינת החלופה הספציפית. בהינתן הכמות המסחרית של סם מסוכן שנמצאה בדירה, ובהינתן נסיבות העבירה - מהם ניתן ללמוד על תכנון מוקדם, ונזק משמעותי בשל החיבור הפיראטי לחשמל, נקבע שעניינו לא עומד במבחנים שנקבעו בבש"פ 1981/11 מדינת ישראל נ' סויה, פ"ד סד(3) 101 (2011) (להלן: עניין סויה). בהינתן זאת, לא נמצא כי בעניינו של העורר מתקיימות נסיבות חריגות המצדיקות סטייה מן המדיניות השיפוטית בעבירות גידול סמים.
7. העורר לא השלים עם החלטה זו, ומכאן הערר שלפניי.
8. לטענת העורר, שגה בית משפט קמא ביישום המבחנים שנקבעו בעניין סויה, שהרי מתקיימים בעניינו שלוש החריגים הרלבנטיים - העורר החל בגמילה לפני ביצוע העבירה; פוטנציאל ההצלחה של הליך הגמילה גבוה; ויש בהליך הגמילה כדי ליתן מענה הולם למסוכנות הנשקפת ממנו. עוד נטען, כי אף אם העורר לא עומד במבחני עניין סויה, הרי שחל כרסום במבחנים שנקבעו, כך שכיום מופנים גם נאשמים שאינם עומדים במבחנים אלה לטיפול במסגרת הליכי מעצר. עוד נטען, כי שגה בית משפט קמא משנתן משקל מוגבר לעובדה שהעורר שולב בעבר בקהילה טיפולית וחזר להשתמש בסמים; ובכך שניתן משקל זניח להמלצת שירות המבחן - וכי עיקרו של דבר, ההחלטה על מעצרו ניתנה בטרם עת, כאשר ראוי היה להפנותו לראיון בקהילה הטיפולית לפני כן.
9. בדיון שנערך לפניי ביום 19.04.2023, חזר בא כוח העורר על עיקר טיעוניו, והפנה את בית המשפט

להחלטות קודמות שניתנו בבית משפט זה בעניין הפניית נאשמים למסגרות טיפול וגמילה. מנגד, התנגדה באת-כוח המשיבה לערר, וטענה שאין מדובר במקרה המצדיק יישום של הקביעות של בית משפט זה בעניין סויסה, שגם אם ברצון העורר לעבור טיפול גמילה ראוי שבקשה זו תובא לדיון והכרעה בפני המוטב שדן בתיק העיקרי.

דיון והכרעה

10. כידוע, בהתאם לסעיף 21 לחוק המעצרים, ופסיקת בית משפט זה, יש להורות על מעצר נאשם בפלילים עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו בהתקיים שלושה תנאים: קיומה של עילת מעצר; קיומן של ראיות לכאורה הקושרות את הנאשם לביצוע המיוחס לו בכתב האישום; והיעדר אפשרות להגשים את מטרת המעצר בפועל בדרך של חלופת מעצר (בש"פ 5986/22 אליעזר נ' מדינת ישראל, פסקה 8 (18.09.2021)).

11. החלטתו של בית המשפט המחוזי מבוססת כדבעי, נסמכת על המפורט בתסקיר שירות המבחן אודות אופיו של המערער, התמכרותו לסמים מסוכנים והשתלבותו בעבר במסגרת טיפולית; כמו גם על חומרת העבירות המיוחסות לו. ואולם, במסגרת עררו, עותר העורר, בין היתר, לבחינת אפשרות השתלבותו בקהילה טיפולית "רוח המדבר", בהתאם להמלצת שירות המבחן. אין להתעלם מעובדה שמדובר בעורר שהצליח בעבר להשלים טיפול גמילה בהצלחה לא מבוטלת - במסגרת פנייה עצמאית שלו למרכז הגמילה. יש להניח שעובדה זו עמדה בפני שירות המבחן שעה שהמליץ במסגרת ההליך הנוכחי לשחרר את העורר לחלופת מעצר - לאור המוטיבציה שהביע העורר, כמו גם לאור הנכונות להשלים את הליך הגמילה, והבנתו את כל הכרוך בכך.

12. בנסיבות אלה, סבורני כי יש מקום ליתן לעורר את ההזדמנות ששירות המבחן יבחן את המוטיבציה והנכונות שלו להשתלב בקהילה טיפולית, כמו גם את יכולתו לעשות כן (השוו: פ"פ 7562/22 קולנגייב נ' מדינת ישראל, פסקה 18 (15.11.2022)). בתוך כך, יש לבחון האם יש בתנאי חלופה המוצעת, היינו החזקה בתנאים של פיקוח תוך איסור יציאה מהקהילה, כדי להשיג את מטרת המעצר.

13. אשר על כן, אני מורה לשירות המבחן לתאם מועד לראיון קבלה בקהילה הטיפולית "רוח המדבר", אליו יתייצב העורר בליווי שב"ס. לאחר מכן, יגיש שירות המבחן תסקיר משלים בעניינו של העורר בדבר אפשרות שילובו בקהילה טיפולית "רוח המדבר", תסקיר זה יוגש לבית משפט קמא, במועד שיקבע; ולאחר הגשת התסקיר, יחליט בית משפט קמא כמיטב חכמתו.

ניתנה היום, כ"ח בניסן התשפ"ג (19.4.2023).

ש ו פ ט